Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0302

Povolebné zabíjanie a zhoršenie situácie v oblasti ľudských práv v Tanzánii vrátane prípadu väzneného opozičného lídra Tundua Lissua

Uznesenie Európskeho parlamentu z 27. novembra 2025 o povolebnom zabíjaní a zhoršení situácie v oblasti ľudských práv v Tanzánii vrátane prípadu väzneného opozičného lídra Tundua Lissua (2025/2990(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 150 ods. 5 a článok 136 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže voľby v Tanzánii, ktoré sa konali 29. októbra 2025, ostro kritizovali africké regionálne volebné pozorovateľské misie vrátane misií Africkej únie a Juhoafrického rozvojového spoločenstva (SADC); keďže EÚ nebola vyzvaná, aby vyslala volebnú pozorovateľskú misiu;

B. keďže po voľbách nasledovali rozsiahle protesty a násilné zásahy bezpečnostných síl, pri ktorých došlo k nezákonnému a neprimeranému použitiu sily, ktoré viedlo k úmrtiam, zraneniam a hromadnému zatýkaniu;

C. keďže orgány Tanzánie zaviedli zákaz vychádzania a v celej krajine odstavili internet a mediálne a komunikačné prostriedky, aby zablokovali prístup k informáciám;

D. keďže vodcom opozície Tunduovi Lissuovi a Luhagovi Mpinovi bolo zabránené kandidovať vo voľbách;

E. keďže Tundu Lissu bol 9. apríla 2025 zatknutý a obvinený z vlastizrady, čo je podľa tanzánijského práva trestný čin, za ktorý možno udeliť trest smrti; keďže zostáva vo väzbe za podmienok, ktoré ohrozujú život;

F. keďže podľa správ organizácií pre ľudské práva boli ďalší opoziční vodcovia a kritici svojvoľne zatknutí alebo sa stali terčom útokov v rámci neustálych čistiek zahŕňajúcich únosy a zmiznutia, pričom

unesený bol aj Humphrey Polepole;

G. keďže zhoršujúca sa situácia v oblasti ľudských práv v Tanzánii a zmenšujúci sa občiansky priestor sú v rozpore so základnými hodnotami EÚ a zásadami, na ktorých je založená jej vonkajšia činnosť;

H. keďže kresťanskí a moslimskí vodcovia Tanzánie odsúdili použitie násilia zo strany vlády;

1. odsudzuje násilie a nadmerné použitie sily tanzánijskými bezpečnostnými silami po voľbách v októbri 2025, ktoré viedlo k tisícom úmrtí a zranení a údajne boli objavené aj masové hroby; odsudzuje odmietanie akékoľvek protiprávneho konania zo strany vlády;

2. naliehavo vyzýva vládu Tanzánie, aby okamžite prestala so zákrokmi voči členom opozície, demonštrantom, novinárom a obhajcom ľudských práv a s ich zatýkaním, aby prepustila všetky svojvoľne zadržiavané osoby a zrušila všetky obmedzenia internetu a médií;

3. odsudzuje svojvoľné a politicky motivované zadržiavanie vodcu opozície Tundua Lissua; žiada jeho okamžité a bezpodmienečné prepustenie; vyjadruje hlboké znepokojenie nad hroznými podmienkami, v ktorých je zadržiavaný; žiada, aby mu bol poskytnutý okamžitý a plný prístup k rodine, právnikom a zdravotnej starostlivosti;

4. vyzýva na urýchlené, dôkladné, nezávislé a nestranné vyšetrenie všetkých údajných vrážd, nedobrovoľných zmiznutí, mučenia a ďalších prípadov porušovania práv; trvá na tom, aby sa to v záujme zabezpečenia zodpovednosti uskutočnilo využitím externého a dôveryhodného mechanizmu vrátane medzinárodnej vyšetrovacej komisie vedenej africkými krajinami;

5. podčiarkuje požiadavku Európskeho parlamentu adresovanú Komisii, aby zastavila priamu podporu orgánom Tanzánie; žiada, aby sa pomoc EÚ prioritne zameriavala na organizácie občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a novinárov; vyzýva Radu, aby zvážila prijatie sankcií voči osobám zodpovedným za porušovanie práva;

6. naliehavo vyzýva Tanzániu, aby zrušila trest smrti a zmiernila všetky vynesené rozsudky trestu smrti;

7. domnieva sa, že nedávne voľby neboli slobodné ani spravodlivé;

8. vyzýva Tanzániu, aby nadviazala inkluzívny politický dialóg s opozíciou, občianskou spoločnosťou a zástupcami obetí s cieľom vyriešiť súčasnú krízu a umožniť konanie nových, dôveryhodných a transparentných volieb;

9. poveruje svojho predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie vláde a parlamentu Tanzánie, Rade, Komisii, PK/VP, Africkej únii, Organizácii afrických, karibských a tichomorských štátov, SADC a OSN.